

BRANDSTOF VOOR DE ZIEL

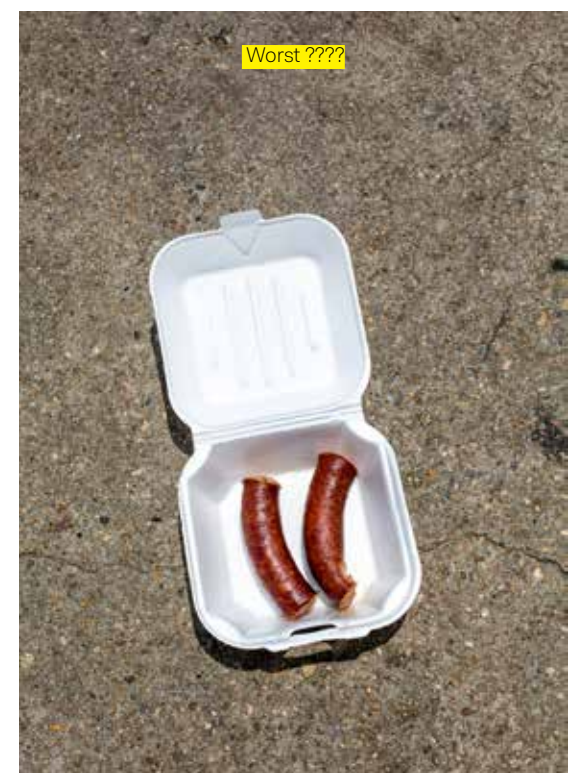
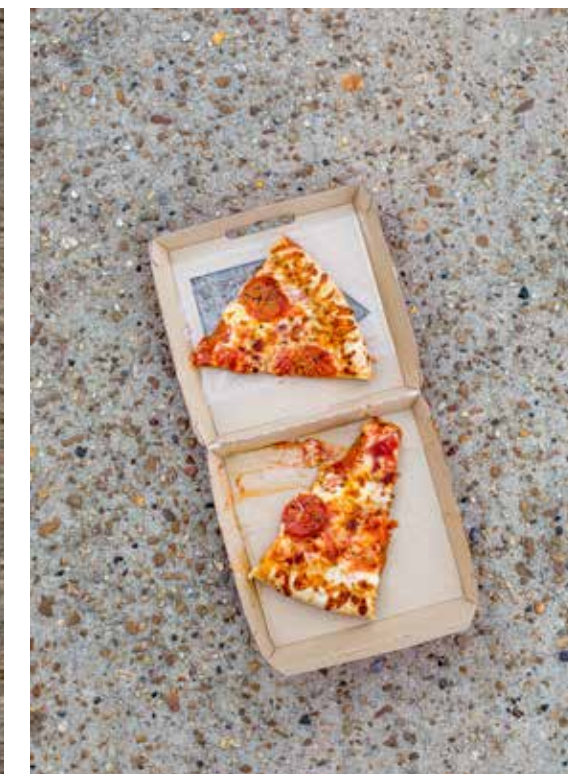
In het westen van Louisiana ga je naar een tankstation met een lege tank, maar meer nog: met een lege maag. Omdat het eten er met zoveel liefde wordt bereid, altijd weer volgens geheime recepten. **Kees van Unen** en **Bas van Oort** hadden daarover gehoord, en ze spraken af voor een bijzondere roadtrip. Van tankstation naar tankstation, van gerecht naar gerecht, van verhaal naar verhaal.

STROTHER'S COUNTRY STORE

STROTHER'S COUNTRY STORE

Gasoline contains No Ethanol

DELICIOUS COUNTRY STORE PIZZAS

Het recept? Nee, dat geven ze niet, bij geen enkel tankstation op deze culinaire roadtrip door No Man's Land, een stuk niemandsland in het noordwesten van de staat Louisiana. Ooit was dit een bufferzone tussen Spaans en Amerikaans grondgebied, en het is altijd het Wilde Westen van de staat gebleven. Broeierig, uitgestrekt en leeg, met tussen heel veel niks soms een dorp, en dan altijd een tankstation dat centraal staat in de gemeenschap. Mensen komen er om te tanken, maar ook om te eten. De uitbaters koken er met trots, vaak vers en volgens eigen recept. Die recepten, dat is wie ze zijn. Maar of het nu over gevulde worst gaat of over cheesecake: hoe ze het doen, blijft geheim. Dat is ook zo bij Jewel's Quick Stop in Oakdale, een plaats met zo'n 7.000 inwoners, en dan nog eens 2.000 mensen in de plaatselijke gevangenis. Specialiteit van het huis: boudin, een met rijst en varkenslever gevulde worst, een lokale specialiteit. Die worsten vliegen over de toonbank, maar alleen eigenaren Mike en Patrick Welsch – vader en zoon – weten wat erin zit. Zelfs voor de chef die ze maakt, blijft het kruidenmengsel geheim.

Geen probleem, vindt hij. 'Ik ken dan misschien niet het hele recept, maar één geheim ingrediënt ken ik wel: liefde. Alles wordt hier met aandacht en trots gemaakt.' Als even later een klant niet genoeg geld heeft om af te rekenen, zegt Mike Welsh meteen: 'Laat maar zitten.' Want ja, het is een benzinstation, maar meer nog is dit het kloppende hart van de gemeenschap. Iedereen komt hier. Iedereen tankt hier, iedereen eet hier. Met kerst maken ze voor het hele dorp een gumbo, een soort stoofpot met gamba's, worst, okra, roux en sassafraskruiden. Ook daarvoor geldt: het precieze recept blijft in de familie. Maar die gumbo is er voor iedereen.

HET ALLERBESTE ETEN (ZEGGEN ZE)

Of de boudin nu echt zo lekker is? In Louisiana vinden ze hun eigen eetcultuur de beste van het hele land. Het is de zuidelijke keuken, het resultaat van hun kleurrijke geschiedenis, met invloeden van over de hele wereld. Wereldberoemd geworden met gerechten als gumbo, jambalaya en po'boy – een broodje, vaak gevuld met geroosterd vlees en/of gefrituurde zeevruchten. Geen wonder dus dat een culinaire roadtrip door dit deel van Amerika goed klinkt. Maar een boudin moet je wel leren eten. Vettig, vlezig, pittig gekruid. Maar ook: vers en met liefde bereid, zonder pretenties. En dat is precies waar het in de tankstations om draait. Ze serveren er overigens veel meer dan de cajunkeuken. Bij Strothers Country Store in Pitkin staan ze bekend om hun pizza. Vers gemaakt door Wendy Turner en Paula Daris. Ze zijn dé gezichten van het tankstation,

waar negentig procent van de klanten bekenden uit de buurt zijn, vaak zelfs uit het woonwagenkamp waar ze zelf wonen. 'Een kleine wereld', zegt Turner, maar ze zou het niet anders willen. 'Kinderen, kleinkinderen, iedereen bij elkaar. Altijd samen, daarom staan we sterk.' Even woonde ze in Baton Rouge, de hoofdstad van Louisiana. Veel is daar niet te doen, maar toch liep het leven er te snel voor Turner. En dus ging ze terug naar waar ze vandaan kwam. Waar ze het kent. Waar het leven langzaam gaat. Of het gaat onweten, willen we weten. 'In Louisiana gaat het altijd onweten,' zegt ze, 'maar we weten nooit precies wanneer. Soms voel je het dagenlang aankomen, dan wordt het steeds drukker en heter. En opeens is het er: bam! Zo gaat het met alles hier.' Louisiana ligt in een hoek waar de klappen vallen. Orkaan Katrina beheerste in 2005 de wereldpers, maar iets minder verwoestende stormen zijn er bijna elk jaar. En in het land waar de ongelijkheid zo groot is, komt elke ramp het hardst aan bij de kwetsbaren.

TUSSEN DROOM EN NACHTMERRIE

We rijden verder, heuvel op, heuvel af door het Kisatchie National Forest. Hoog boven het trillende wegdek zweeft een adelaar, in elke sloot kunnen alligators zitten – nergens op de wereld zijn er meer dan in Louisiana. En dan de muggen, overal zitten muggen. Maar het ergste is de hitte. Maandenlang schiet de thermometer dagelijks voorbij de dertig graden, soms tot aan de veertig. We komen aan bij Lakefront Grocery in Zwolle, een benzinstation dat bekend staat om z'n tamales. Met pittig vlees gevulde maisbladeren zijn dat, en mensen rijden er speciaal voor om. Het geheim? Eerlijk gezegd: ze hebben geen idee. Ze maken ze niet eens meer zelf. Vroeger wel, toen werden ze nog vers gemaakt door Maria. Na haar dood gingen ze de tamales bestellen bij een groothandel. En toch komen mensen nog altijd van ver om ze te kopen. Vissers vooral, want voor de deur is er een meer dat vol zit met meervallen. Monsters zijn dat, maar sommige mannen willen ze net daarom vangen. Bij de pomp staat een 4x4 met een bootje op de aanhangwagen, in de winkel verkopen ze krekels, wormen en levend aas. En er zijn nog net twee tamales. Pittig spul is het, stevig gepeperd met cajunkruiden, vettig ook, maar inderdaad, de omweg waard. Of het door de tamales komt of door het weer weten we niet, maar het is nóg warmer geworden. Lange lapen bos worden afgewisseld door telkens dezelfde elementen: kerken, wapenwinkels, Amerikaanse vlaggen, dollarshops en fastfood. Ze verplaatst je hier per auto. Wandelend ben je verloren. Langs de drukkeren wegen staan overal billboards, vaak met reclame

van plaatselijke advocatenkantoren die kunnen bijstaan in het geval van stormschade. Er loopt in dit gebied een dunne lijn tussen de Amerikaanse droom en de nachtmerrie.

EEN LIEVE GEMEENTE, NU OOK MET ALCOHOL

Linda Henderson zal het leven hier wellicht een zoete droom noemen: 26 jaar geleden begon ze de French Market Express, een soort patisserie als onderdeel van een enorm tankstation. Sindsdien staat de winkel continu vol klanten, vooral voor de taart van zoete aardappel. 'Weet je wat het is?' zegt ze. 'Tankstations zijn voor mannen bedacht. De sfeer is: bier, sigaretten, vlees, zweet, benzine. Testosteron. Maar ik wilde een vrouwelijke plek. Niet té vrouwelijk, niet een plek waar mannen het gevoel krijgen dat ze hun voeten moeten vegen, maar wel eentje waar de vrouwen zich op hun gemak voelen.'

Haar zaak zit precies halverwege op de snelweg tussen New Orleans en Dallas. Behalve een vitrine vol zoets staan er rekken vol wijn. Europese wijn, zegt ze er bij. Zelf heeft ze Franse roots en ze is er trots op, spreekt zelfs de taal een beetje. Oh, die keer dat ze een groep Franse toeristen in de winkel had en het ineens van 'merci bien' en 'au revoir' ging – ze glimlacht als ze eraan denkt. Europa zit ook volop vervlochten in de cultuur van Louisiana: een logisch gevolg van de koloniale tijd, waarin het gebied afwisselend onder Spaans of Frans bestuur stond. De Back Home Collection, uiteraard naast een benzinstation in DeRidder, is een winkel die gerund wordt door Joy en Chester Smith. Mennonieten zijn het, een streng gelovige gemeenschap, vergelijkbaar met de Amish. Ze runnen hier een winkel met tweedehands, nu ja, met tweedehands alles eigenlijk. Spijkerbroeken, schoenen, kopjes, vazen en autobanden. Al bijna vijftien jaar, en al die tijd zijn ze een spil in de kerkelijke gemeenschap.

'We wonen in een lieve gemeente', zegt Chester. 'God speelt hier een grote rol. Daarom kijkt men extra naar elkaar om, denken we. Maar het verandert wel. Vijf jaar geleden is hier een Walmart gekomen en daar verkopen ze drank. Tot die tijd was de gemeente alcoholvrij, en nu is er gedoe. Drugs, criminaliteit. Als je geld laat regeren, verlies je rest uit het oog.' 'Hier', zegt Joy, en ze geeft ons een rijk gegלאazuurd baksel mee. De kerkgemeenschap stopt dagelijks de vriezers in de winkel vol en de verkoop gaat net zo hard. 'We mogen niet klagen, de zaken gaan goed.'

TIENERJAREN IN HET BOS

Bij elke stop wordt de gedachte overtuigender: laat mij uw tankstations zien en ik vertel u wat voor land u heeft. Maar de aantrekkingskracht van deze roadtrip is toch ook: de melancholie die bij een tankstation hoort, de ont-

roering van onderweg, van tussendoor, van de reis in plaats van de bestemming.

We rijden verder, en eindelijk krijgen we een bui over ons heen. De verlossing komt met harde klappen en flitsen, de regen smakt op het asfalt. Snel naar binnen bij Curtis Grocery & Deli, in het plaatsje Florien, 600 inwoners rijk. Een van hen is eigenaar Shasta Forehand. Ze is er trots op dat ze uit Louisiana komt. Haar staat, dat is haar identiteit. 'In Louisiana groei je op met het besef dat je jezelf moet kunnen redden. We krijgen dat hier met de paplepel mee, samen met het verantwoordelijkheidsgevoel voor elkaar. Als het dak van de buurman er hier afwaait, dan komt de overheid hem niet helpen. Dus doen wij het, de burens, familie, vrienden.' Ting, daar gaat het belletje van de keuken. Bestelling klaar. Cheeseburger met kreuelfriet. Het duurde even, maar dat wisten we vooraf. Op een bordje bij de kassa staat: dit is geen fastfood, dit is allemaal vers gemaakt, dus reken erop dat je even moet wachten. Perfect is het, 10/10. Shasta Forehand gaat verder: 'Van m'n elfde tot m'n dertiende leefde ik met mijn vader in een tent in het bos. Niet omdat we geen geld hadden, maar omdat hij vond dat het goed was voor me. Omdat hij het belangrijk vond dat ik leerde hoe ik moet overleven in het wild. Dat was niet makkelijk, maar het heeft me sterk gemaakt, dat had m'n vader goed gezien. Ik hou van Louisiana omdat we sterk zijn. De natuur gooit orkanen, tornado's en hitte over ons heen, maar we blijven staan. En als we vallen, dan helpen we elkaar overeind. We moeten wel. Dit is een staat van sterke persoonlijkheden. Wat ons bindt, is veerkracht.' Het onweer is alweer voorbij. Kort was het, heel in de verte rommelt het nog, maar daar is de zon alweer. Buiten ruikt het zoet, zoals zo'n zomerbui kan ruiken als het opgewarmde asfalt ermee geblust is. Verkoeling, eventjes, want de hitte is zo weer terug. We zien het gebeuren, met de snelweg die stoomt zo ver als we kunnen kijken.

HOE GERAAK JE IN NIEMANDSLAND?

- No Man's Land ligt ongeveer in het midden tussen Dallas, Houston en New Orleans. Het vliegveld van Houston is het dichtst bij, op zo'n 3 uur rijden.
- De benzinstations uit dit verhaal zijn te vinden op visitnomansland.com. Daar kun je ook een brochure met overzichtskaart downloaden, en nog meer benzinstations ontdekken die deel uitmaken van de Gas Station Eats.
- Meer informatie over Louisiana: louisianatravel.com.

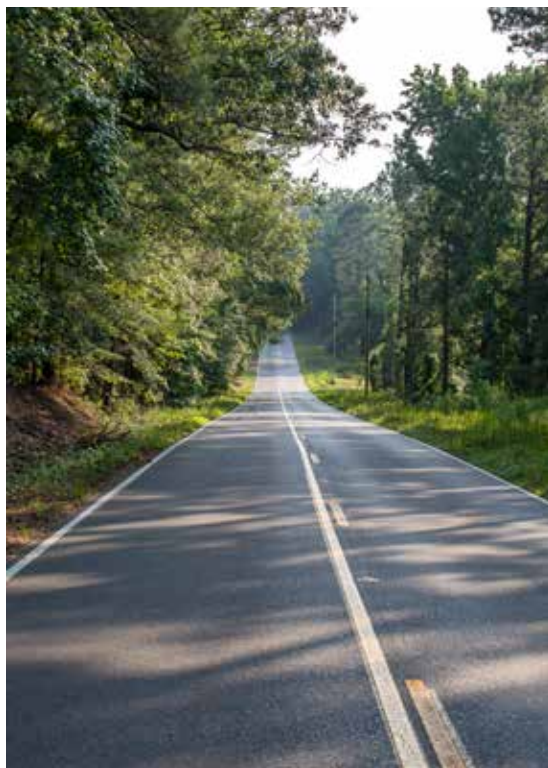
Mike en Patrick Welsch, bij Jewel's Quick Stop.

Strothers Country Store staat bekend om zijn pizza.

Linda Henderson bij French Market Express.

Joy en Chester Smith in hun tweedehandshop in DeRidder

Shasta Forehand in Curtis Grocery & Deli.

Bij Strothers Country Store ?????

